

## Henstilling om risikomærkning - ny version

### Resume

Hermed fremsendes en revideret version af henstillingen om risikomærkning af den kortsigtede risiko for markedsrenteprodukter. Henstillingen er revideret på en række punkter, som følge af at F&P lancerer et nyt benchmarkingværktøj for risikoen i markedsrenteprodukter (LP-info 15/22).

Den nye henstilling gælder fra 31. oktober 2022, samme dag som benchmarkingværktøjet offentliggøres.

I forhold til den hidtidige version af henstillingen (LP-info 30/20) er der følgende ændringer:

- Som følge af F&P's bestyrelses beslutning om at etablere et benchmarkingværktøj for risikoen i markedsrenteprodukter, skal risikotal fremover vises i benchmarkingværktøjet, ligesom der skal vises branchegennemsnit for hhv. høj, mellem og lav risiko. Alle år fra 25-90 år (kundealder) skal vises.
- Samtidig ophæves de hidtidige risikogrænser (krav til risikoen i høj, mellem og lav risiko).
- Der indføres en ny, fast skala (standardafvigelsesintervaller) for opgørelsen af risikotal. Skalaen findes i et appendiks 3.
- Den nye skala går fra 1,0 til 6,0 (den hidtidige skala gik til 5,9).
- Selskaberne skal linke til benchmarkingværktøjet fra deres egen hjemmeside og fra kundernes pensionsprognoser (enten direkte fra prognose til benchmarkingværktøj eller fra prognose via risikotal på egen hjemmeside til benchmarkingværktøj). Det er ikke længere et krav at vise risikotal på egen hjemmeside. Hvis selskaberne vælger fortsat at vise risikotal på egen hjemmeside og/eller i prognoser, gælder der fortsat de samme krav til præsentation.

05.10.2022

F&P  
Philip Heymans Allé 1  
2900 Hellerup  
Tlf.: 41 91 91 91  
fp@fogp.dk  
www.fogp.dk

Kasper Andersen  
Chefkonsulent  
Dir. 41919146  
kan@fogp.dk

Sagsnr. GES-2022-00017  
DokID 451801

## 1. Formål

Formålet med henstillingen er at sikre, at kunder og andre interessenter har informationer om den kortsigtede risiko i markedsrenteprodukterne, og at informationerne er sammenlignelige på tværs af selskaber og produkter. Den langsigtede risiko i produkterne kommunikerer i form af prognoser med usikkerhed, jf. henstilling om pensionsprognoser.

## 2. Dato for efterlevelse af henstillingen

Selskaberne skal efterleve henstillingen fra 31. oktober 2022.

## 3. Omfattede produkter

Henstillingen gælder for markedsrenteprodukter, hvor selskabet sammensætter aktivfordelingen på vegne af kunden.

Markedsrenteprodukter med garanti og rene unitlink-produkter er ikke omfattet af henstillingen.

## 4. Risikomærkning af produktets kortsigtede investeringsrisiko

Selskaberne skal opgøre risikotal for den 1-årige investeringsrisiko i produktet. Risikotallet er et tal med én decimal mellem 1,0 og 6,0, jf. appendiks 3. Reglerne for beregning af risikotal fremgår nedenfor.

### *Risikoprofilprodukter*

For produkter, hvor kunden kan vælge mellem forskellige risikoprofiler, skal der opgøres risikotal for hver profil.

### *Livscyklusprodukter*

For livscyklusprodukter opgøres risikotal for alle år (kundealder) fra 25-90 år (begge år inkl.)

Hvis risikonedtrapningen i produktet er defineret i forhold til et antaget pensionstidspunkt (fx aftalt pensionsalder eller gældende eller forventet folkepensionsalder), skal selskabet "omregne" til kundealder. **Eksempel:** Hvis risikonedtrapningen i produktet er tilrettelagt ud fra en pensionsalder på fx 67 år, så vil 17 år før pensionering svare til kundealder 50 år. Selskabet skal således beregne risikotallet 17 år før pensionering og vise det som risikotallet for kundealder 50 år. Og tilsvarende for øvrige kundealder 25-90 år.

Hvis risikonedtrapningen i produktet er defineret i forhold til aftalt pensionsalder, og hvis kunderne har forskellig aftalt pensionsalder, skal der ved omregningen til kundealder anvendes den typiske/mest gængse aftalte pensionsalder for kunderne med det pågældende produkt. I yderste tilfælde, hvor kunderne er så forskellige, at det ikke er muligt definere en *mest muligt* typisk/gængs pensionsalder, skal der ved omregningen til kundealder benyttes den aktuelle folkepensionsalder (pt. 67 år).

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

### **Visning af risikotal**

Risikotal for alle selskabets produkter (jf. ovenfor) vises i et webbaseret benchmarkingværktøj, som F&P driver. I benchmarkingværktøjet vises og sammenlignes bl.a. risikotal for alle markedsrenteprodukter omfattet af denne henstilling. Der vises desuden benchmark (branchegennemsnit) for hhv. høj, mellem og lav risiko.

Selskabet skal linke tydeligt til F&P's benchmarkingværktøj fra dels selskabets hjemmeside (åben del) og dels fra de pensionsprognoser, som selskabet giver til sine kunder. I tilknytning til linket skal der på hjemmesiden vises en tekst, som opfylder kravene i appendiks 1. Selskabet kan vælge, i stedet for at linke direkte fra prognose til benchmarkingværktøj, at linke fra prognose til den side på selskabets hjemmeside, hvorfra der linkes til benchmarkingværktøjet.

Det er frivilligt, om selskabet *også* vil vise risikotalene for selskabets produkter på selskabets hjemmeside (åben del) og i kundernes prognoser. I givet fald skal visningen leve op til følgende krav:

#### *Præsentationskrav ved visning af selskabets egne risikotal på hjemmeside*

Brugerne skal kunne vælge, hvilket produkt, vedkommende ønsker at få vist risikotal for. Endvidere skal brugerne kunne vælge at få vist risikotal for den valgte risikoprofil (hvis der er tale om et produkt med flere risikoprofiler) og forskellige kundealdrer (hvis der er tale om et livscyklusprodukt). Selskabet kan vælge at benytte antal år/før pensionering i stedet for kundealdrer som basis for visningen.

Informationerne kan vises på hjemmesiden som pdf, i en interaktiv applikation eller på anden vis.

På hjemmesiden skal vises en tekst, som forklarer risikotalene. *Appendix 2* indeholder en tekst, som selskaberne skal benytte. Selskabet har valgfrihed med hensyn til enkelte ord i teksten samt til formuleringen af ét af afsnittene. Valgfriheden er beskrevet i *Appendix 1*.

Teksten skal placeres i tæt tilknytning til risikotalene på hjemmesiden.

Teksten indeholder et link til F&P's hjemmeside, hvor man kan se – for hvert risikotal (1,0-6,0) – hvor meget opsparingen kan stige eller falde på et år. Selskabet kan vælge i stedet for at linke til F&P's hjemmeside at vise informationen (fra F&P's hjemmeside) på sin egen hjemmeside.

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

#### *Ved visning af selskabets egne risikotal i prognoser*

Teksten i Appendix 2 skal vises i prognosen. Alternativt kan der i tæt tilknytning til risikotallet/ne i prognosen indsættes et tydeligt link/henvisning til teksten (Appendix 2) på hjemmesiden.

#### **Opgørelsesmetode - risikotal**

Selskabet skal beregne den 1-årige standardafvigelse i produktet (profilen og evt. antal år før/efter pensionering, jf. ovenfor) på basis af standardafvigelser og korrelationer for aktivklasser, som fremgår af de fælles forudsætninger om afkast mv. (samfundsforudsætninger), som benyttes til udarbejdelse af pensionsprognoser. Der skal i beregningen af den 1-årige standardafvigelse benyttes aktivklasser og tilhørende standardafvigelser/korrelationer for det korte sigt (år 1-5) i samfundsforudsætningerne.

Aktiverne skal indplaceres i samfundsforudsætningernes kortsigtede aktivklasser ud fra de samme principper, som gælder ved udarbejdelse af pensionsprognoser, jf. medlemshenstilling om pensionsprognoser.

Opgørelsen baseres på de af bestyrelsen vedtagne strategiske investeringsfordelinger.

Den 1-årige standardafvigelse,  $\sigma$ , i produktet (profilen og evt. antal år før/efter pensionering) beregnes ved hjælp af følgende formel:

$$\sigma = \sqrt{\sum_i w_i^2 \sigma_i^2 + \sum_i \sum_{j \neq i} w_i w_j \sigma_i \sigma_j \rho_{ij}}$$

hvor  $i$  og  $j$  er de 10 kortsigtede aktivklasser i samfundsforudsætningerne,  $w_i$  og  $w_j$  er aktivklassernes vægte i produktet (profilen og evt. i det pågældende år før/efter pensionering),  $\sigma_i$  og  $\sigma_j$  er standardafvigelserne for aktivklasserne ifølge samfundsforudsætningerne, og  $\rho_{ij}$  er korrelationen mellem aktivklasserne ifølge samfundsforudsætningerne.

Når standardafvigelsen er beregnet, findes risikotallet ud fra tabellen i appendix 3. Tabellen indeholder standardafvigelsesintervaller for de enkelte risikotal, dvs. 1,0, 1,1, 1,2.... 5,9, 6,0.

### Eksempel

Lad os forsimplet antage, at en risikoprofil består af kun to aktivtyper, *Stats- og realkreditobligationer* og *globale aktier*, og at der ved alder 45 år er allokeret 50 pct. i hver af de to aktivtyper. Det antages endvidere, at ifølge samfundsforudsætningerne er standardafvigelsen ( $\sigma$ ) 2,9% på *stats- og realkreditobligationer* og 10,1% på *globale aktier*. Korrelationen mellem de to aktivtyper er -0,2.

Standardafvigelsen i profilen ( $\sigma$ ) ved alder 45 år beregnes på følgende måde:

$$\sigma = \sqrt{(0,5^2 \times 0,029^2 + 0,5^2 \times 0,101^2 + 2 \times 0,5 \times 0,5 \times 0,029 \times 0,101 \times (-0,2))} = 4,97\%$$

Man kan nu slå op i tabellen i appendiks 3 og se, hvilket risikotal en standardafvigelse på 4,97% svarer til. Det er risikotallet 1,7.

### Særlige bonushensættelser

Hvis selskabet indregner udbetaling af særlige bonushensættelser i de pensionsprognoser, som gives til kunderne, skal særlige bonushensættelser indgå i beregningen af risikotal. Det samme gælder, hvis pensionskasser indregner udbetaling af egenkapital i prognoserne. De særlige bonushensættelser/egenkapitalen skal i givet fald indplaceres i de aktivklasser, som afspejler risikoen bedst muligt.

### Opgørelsesmetode – benchmark

F&P beregner benchmark for hhv. høj, mellem og lav risiko til visning i F&P's benchmarkingværktøj. Der beregnes et benchmark for hvert år (kundealder 25-90 år). Benchmark beregnes som et simpelt (uvægtet) gennemsnit af risikotalene. Alle selskaber (selvstændige juridiske enheder med selvstændige bestyrelser) med livscyklusprodukter indgår i beregningen af benchmark. Hvis et selskab har flere livscyklusprodukter indgår (kun) det produkt, som flest kunder har.

I benchmarkene for høj og lav risiko indgår alle livscyklusprodukter, der kommunikerer til kunderne som værende hhv. "høj" eller "lav" risiko eller lignende.

I benchmarket for mellem risiko indgår alle livscyklusprodukter, der kommunikerer til kunderne som værende "mellem", "middel", "moderat" risiko eller lignende. Desuden indgår livscyklusprodukter, hvor kunden ikke vælger mellem forskellige risikoprofiler.

### **Opdatering og opgørelsesfrekvens**

Risikotalle skal opdateres årligt baseret på den af bestyrelsen vedtagne strategiske investeringsfordeling for produktet/profilen. De opdaterede risikotal skal indberettes til F&P's benchmarkingværktøj årligt senest den 15. januar. F&P udsender information om indberetningsskema og procedure for upload mv.

Opdaterede risikotal og -benchmarks vises i benchmarkingværktøjet fra 1. februar hvert år.

Hvis selskabet har valgt desuden at vise egne risikotal på egen hjemmeside og/eller i prognoser (jf. ovenfor), skal disse tal ligeledes opdateres årligt senest 1. februar.

Hvis et produkt ændrer strategisk investeringsfordeling i løbet af året, skal risikotallet/-ne opdateres og uploades til F&P, således at de viste risikotal til hver en tid er opdaterede. Hvis et selskab i løbet af året lancerer et nyt produkt, for hvilket der skal vises risikotal ifølge henstillingen, skal der opgøres og vises risikotal for produktet. Benchmark (branchegennemsnit) opdateres kun én gang om året (jf. ovenfor).

### **5. Metodebeskrivelser mv.**

Når der vises risikotal på egen hjemmeside (pkt. 4) eller direkte til den enkelte kunde (pkt. 3 og 4), skal der altid, i nær tilknytning til risikotalle, vises et link/en henvisning til en metodebeskrivelse for opgørelse af risikotal. Metodebeskrivelsen udarbejdes af F&P og er tilgængelig på F&P's hjemmeside. Selskabet kan vælge, om det vil linke til egen hjemmeside eller til F&P's hjemmeside. Metodebeskrivelsen vises også i F&P's benchmarkingværktøj.

Når der vises risikotal på egen hjemmeside (pkt. 4), skal der endvidere vises en tabel, som "oversætter" risikotallet/-ne for kortsigtet investeringsrisiko til et absolut mål for, hvor meget kundens opsparing kan stige eller falde i værdi med en given sandsynlighed. Tabellen udarbejdes af F&P og er tilgængelig på F&P's hjemmeside. Selskabet kan vælge, fremfor at vise tabellen på sin egen hjemmeside, at indsætte en tydelig henvisning (link) til tabellen på F&P's hjemmeside. Tabellen vises også i F&P's benchmarkingværktøj.

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

## **Appendix 1 – Tekst ved link til F&P's benchmarkingværktøj**

Når selskaberne linker fra deres hjemmesider til F&P's benchmarkingværktøj, jf. pkt. 4, skal de vise en tekst, som opfylder følgende indholdsmæssige krav. Det enkelte selskab vælger selv den præcise formulering, men følgende indhold skal fremgå af teksten:

- Ved at klikke på dette link kan man se informationer om risikoen i selskabets markedsrenteprodukter
- Man kan også sammenligne med risikoen i markedsrenteprodukter i andre pensionselskaber
- Og man kan sammenligne med den gennemsnitlige risiko for lignende pensionsprodukter

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

## Appendix 2 – Forklarende tekst ved visning på egen hjemmeside og i prognoser

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

Hvis selskaberne vælger at vise risikotal for selskabets egne produkter på egen hjemmeside (åben del) eller i prognoser, jf. pkt. 4, skal følgende tekst benyttes. Selskaberne kan dog vælge at udskifte følgende ord med synonymer efter eget valg:

”Vi” (fx selskabsnavnet)

”Kunder” (fx ”medlemmer”)

”Prognose” (hvis selskabet normalt kalder prognosen noget andet)

”Udbetaling” (fx ”ydelse” eller ”pension”).

Endvidere kan selskabet vælge at omformulere afsnittet ”Risikoen afhænger af din alder”, hvis den fælles tekst ikke passer på selskabets produkter.

### ”Risiko er nødvendig for at få afkast

Vi investerer din opsparing i værdipapirer, fx obligationer, aktier, ejendomme m.m. Det gør vi for at få din opsparing til at vokse, så du kan få mest muligt udbetalt, når du skal på pension.

Når man investerer i værdipapirer, kan værdien af opsparingen svinge op og ned fra år til år. Det kaldes investerings*risiko*.

### Se risikoen på din pensionsopsparing

For at gøre det nemmere for dig at forstå og sammenligne risikoen på din pensionsopsparing, bliver alle pensionsprodukter ”mærket” med et risikotal mellem 1,0 og 6,0:

- Risikotalene mellem 5,1 og 6,0 er den højeste risiko. Her kan din opsparing svinge meget op og ned i det næste år.
- Risikotalene mellem 1,0 og 1,9 er den laveste risiko. Her vil der være mindre udsving.

Se [her](#), hvor meget opsparingen kan stige eller falde i løbet af et år. [[Linker til F&P's hjemmeside.](#)]

### Kortsigtet og langsigtet risiko

Der er to slags risiko, når man taler om pensionsopsparing. Den *kortsigtede risiko*, som viser, hvor meget værdien af din opsparing kan svinge op og ned i løbet af det næste år. Og den *langsigtede risiko*, som viser, hvor stor usikkerheden er på dine fremtidige udbetalinger, når du går på pension.

Risikotallet er kun udtryk for den kortsigtede risiko – altså hvor meget værdien af din opsparing kan stige eller falde *i løbet af det næste år*.



### **Risikoen afhænger af din alder**

Når risikoen er høj, er muligheden for afkast også høj. Derfor er der i de fleste pensionsordninger en høj risiko, når kunden er ung. Når man er ung, har man lang tid til at genvinde eventuelle tab i de år, hvor de finansielle markeder udvikler sig negativt.

Når man bliver ældre, har man ikke så lang tid til at indhente et eventuelt tab. Derfor bliver risikoen i de fleste pensionsordninger mindre og mindre, efterhånden som kunden bliver ældre. ”

F&P

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

## Appendix 3 – Risikointervaller

F&P

Tabellen viser standardafvigelsesintervallerne til brug for beregning af risikotal, jf. pkt. 4.

Sagsnr. GES-2022-00017

DokID 451801

Riskotal	Standardafvigelse	
	≥	<
1,0	2,50%	2,85%
1,1	2,85%	3,20%
1,2	3,20%	3,55%
1,3	3,55%	3,90%
1,4	3,90%	4,25%
1,5	4,25%	4,60%
1,6	4,60%	4,95%
1,7	4,95%	5,30%
1,8	5,30%	5,65%
1,9	5,65%	6,00%
2,0	6,00%	6,35%
2,1	6,35%	6,70%
2,2	6,70%	7,05%
2,3	7,05%	7,40%
2,4	7,40%	7,75%
2,5	7,75%	8,10%
2,6	8,10%	8,45%
2,7	8,45%	8,80%
2,8	8,80%	9,15%
2,9	9,15%	9,50%
3,0	9,50%	9,85%
3,1	9,85%	10,20%
3,2	10,20%	10,55%
3,3	10,55%	10,90%
3,4	10,90%	11,25%
3,5	11,25%	11,60%
3,6	11,60%	11,95%
3,7	11,95%	12,30%
3,8	12,30%	12,65%
3,9	12,65%	13,00%
4,0	13,00%	13,35%
4,1	13,35%	13,70%
4,2	13,70%	14,05%
4,3	14,05%	14,40%
4,4	14,40%	14,75%
4,5	14,75%	15,10%
4,6	15,10%	15,45%
4,7	15,45%	15,80%
4,8	15,80%	16,15%
4,9	16,15%	16,50%
5,0	16,50%	16,85%
5,1	16,85%	17,20%
5,2	17,20%	17,55%
5,3	17,55%	17,90%
5,4	17,90%	18,25%
5,5	18,25%	18,60%
5,6	18,60%	18,95%
5,7	18,95%	19,30%
5,8	19,30%	19,65%
5,9	19,65%	20,00%
6,0	20,00%	